

1./

Dr. Magyar Péter Székfoglaló Előadása – Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia.
Majus 11, 2015, delutan 4:00 h.

Ezt a mérhetetlenül fontos és érdemeimen túli megtisztelő kitüntetést nem tudom eléggé megköszönni azoknak, Akik kezdeményezték, majd megszavazták! Mint minden hasonló erdem, csak kis részben az enyem, mert Szeretteimnek, Barataimnak nagyon nagy része van enem, egyeniségem es produkcioim megvalositasaban! Tehat halaval tartozom Mindnyajuknak, szavakban kifejezhetetlen mertekben!i

Hogy ne zavarjam meg az akademiai magaslatokat, melyben ez a mitikus SZEK tronol, engedjek meg, hogy eloadasom elso reszeben egy tenyszeru, adatokat tartalmazo szamadast adjak.

A multba messze visszanyulo eletpalyam tartama miatt lehetetlen, es foleg szuksegtelen lenne, hogy minden tevenysegemet felsoroljam itt es most! Ezert csak a legfontosabbakat szeretnem megemliteni.

Tanultam, tanítottam, kutattam es praktizáltam az ot Kontinens kozul negyen. Mar emlitettem a Szemelyeket, Akik tarsaim voltak, fizikai vagy csak lelki jelenletukkel, ezen az utazason, igy most csak megismetlem elsodleges fontossagu szerepuket !

Nehany hete megjelent, hat konyvbol allo sorozatomnak a PEN ZEN DIARIES osszefoglalo cimert adtam, mely magyarul talan TOLLAL IROTT ZEN NAPLOK cimert adna vissza legjobban intencioimat. Azert emlitem itt, mert a cim ugyan friss, de az erzes mindig, kezdettol fogva elkisert: az alkotás nem evilagi orome, a munka alatt es kovetkezteben erzett euphoria!

Terveztem harom Magyar Nemzeti Szinhazat, egy Parizsi es egy Kinai Operahazat, Muzeumot a Pyramisok melle es Velencebe, kikotot Japanba, szinhazat Nigeriaba es Cardiffba, Konyvtarat Stockholmba es a Prado kiboviteset Madridba, Nellson Mandela Emlekmuvet Del-Afrikaba, hogy csak nehanyat emlitsek szazat meghalado terveimbol. Ezek csak mind magalmodott, nem megvalosult munkaim voltak, elmondhatatlanul gazdag forrasai tanulmanyaimnak. Habar a mostanaban megepult, Dr. Lazar Antallal egyutt tervezett Budapesti Sport es Kulturalis Kozpont is a felsoroltak szepsegevel es fontossagaval bir, a tobbi, itthon es kulfoldon megepult munkam, talan kevesbe csillogoak, de ugyanolyan teljesseget hoztak eletembe, mint az elozoleg emlitettek! A tanitas, epitesz iskolak vezetese es megalapitasa mellett idot szakitottam arra, hogy a Kamara által is kotelezett, de maganszorgalombol uzott "szakmai tovabbkezesemet" kisebb, de nehez probateteleknek vessem ala. Igy szulettek meg palyazati beadvanyaim, hazak Gunnar Asplundnak, Michelangelonak es **Johann Sebastian Bach**-nak. Es itt erkeztem szekfoglalom elobb említett magaslatara, Bach-ot elismerve tanitomesteremkent!

2./

Eloadasom cimet Simone Dinnerstein Bach lemezetol kolcsonoztem:

VALAMI MAJD NEM KIMONDODIK

Mint azt Ildiko hugom par hete megfogalmazta: e szekfoglalo meg kell hogy feleljen a milieu által teremtett elvarasnak! Az nyilvánvaló – ahogy az ember itt áll – hogy a milieu alatt nem csupan a hely szellemet ertjuk, hanem mindenek folott e Nagy Szellemekek helyet !

Kepessegeim hatarait figyelembe veve, ezennel megkiserlem, hogy saját kiertekelesemet bemutassam Onoknek.

Munkassagomat a "mit", "hogyan" es a "miert" kerdesekre adott (rajzos es szobeli) valaszokkal szeretnem osszefoglalni. Az unalom elkerulese celjabol ugy gondoltam, hogy a hogyan? es a mit? rajzolt anyagot a miért? kerdes szoban megvalaszolt monologjaval szakitom meg. Ez - remelhetoleg - maga moge is es ele is vetit valami fenyt, igy talan a modszert es termekeit egyarant konnyebben értelmezhetjuk.

Masok is mondjak, es en is tudom, hogy rajzaimban a szenvedely es a precizitas osszefonodik. Ezert mutatom be elsonek egy kis rovid videoban a "mi a terfolyamatossag feltetele?" kerdesemre adott valaszt, mely kozvetlenül a "feluletfolyamatossag" szuksegessenek felismeresehez vezetett. Igy valaszthattam a sajnos meg nem nagyon kiaknazott kutatasi temamat, mely a **topologia** alkalmazásával uj/regi felfedezesekhez vezetett az **epiteszeti ter** es a **vegtelen** kapcsolatának temakoreben. Ez a video a rajzolasi modszereket is bemutatja, eloben. Krem szinu levelpapirra, tollal es tintával, minden elorajzolas nelkul keszitem rajzaimat.

A video otodik rajzan, es az azt koveto néhányon a terlenyomat-
toredeknek nevezett modszert hasznaltam, amit szinte minden tervemnel alkalmazok.

Rajzaimnak tiz szazaleka, mintegy 1000 rajz, tizenhet konyvemben jelent meg.. A jovoben olyan konyveket tervezek, melyek a rajzolas folyamatot mozgásban rogzitenek, egy ugynevezett rajzlemezen. Szinte ugy, mint a most kovetkezo video, csak a rajzeszkoz lattatasa nelkul, a kuszo vonalak gondolatmegvalosito kepesseget hangsulyozva.

Konyv-tervekkal kapcsolatban van egy regota dedelgetett másik elkepzelesem is. Egy epiteszeti mesekonyvet szeretnek irni. Mar lekestem az unokaim erdeklodesi szferajat, de talan majd az o gyerekeikhez szol majd. Mielott a kethuvelykujjas telefontancba beleszeretnek. Egyenlore meg csak a cime: TERI MESE, es a bevezeto paragrafus szuletett meg. Az igy hangzik:

...es elkezdte irni a kovetkezo rajzot. Gondolatokat vonalakba suritve. Edesanyja igerte, hogy az ido megtorpan es ugy marad, ha ezt minden nap csinlod! Es o irt es irt! Hazakat es palotakat, uralkodoknak, es akik felett uralkodtak, koltoknek es urasagoknak, borbelyoknak es professzoroknak. Kulonbozo orszagokba es

3./

tartományokba, a Foldre és Mashova. Neha csak onmaganak. Így fedezte fel a Világot, kívülről és belülről, alulról és felül, neha meg saját lelke csendes zugait is.....

Most szíves engedelmmel bemutatom a 9 perces "Spaceprint" – "Terlenyomat" videót, remélve, hogy ez megadja a választ a **hogyan** kérdésre.

(video vetítése)

Hosszú pályám során először foglaltam meg Ars Poetica-mat, melyet most – a pontosság érdekében felolvasok, mint a "mlert" kérdés választ. Ide egy rövid gondolat tartozik, ami a tisztelt Tagoknak is ismerős. A tudat-előtti rejtve van, melyet alkalmanként a tudat-alatti hív elő.

Ars Poeticam:

Az ismert, az ismeretlen és a megismerhetetlen határmesgyein dolgozom, inkább a két utóbbit részesítve előnyben. A tudat-előtti szándékozom kifejezni a tudat-alattiból.

Eszközeim a toll és mostanában a stylus. Materialis kiinduló pontom a hely-(fel)szín, de onnan a gondolatok, sőt az erzesek megírt kultúrájába kell emelkedni. Ez a lebegés az ismeretlen és a megismerhetetlen tartományban - sajnos - a tervezés során és annak eredményeként, egyre jobban az ismert felé tolik el, a megvalósítás során pedig minden ismeretlen kötelezően kikuszobolando.

Folyamatrajzaim a lebegés fazisának megnyújtását kívánják szolgálni, valamint azt a reményt is vizsgálják, hogy a megvalósult anyagi realitás közvetíthető-e valamit a tervezés ajándékaként átelt Icarus-i elmenyekből.

Az Ars Poetica itt véget ér. A következőkben kénytelen vagyok bevallani, hogy minden vélt szépsége és pontossága ellenére nem teljesen megvalósítható. Az összesen hat mondatot kitevő vallomás itt következő illusztrációit főleg egyik könyvem 58 munkájából válogattam, melyből néhány meg is épült. Csak egyes, nem összetartozó abrakat mutatok be itt, melyek ellentétben áll mód szeremmel. Egy-egy terv megoldásához néhány száz rajz árán jutok csak el. Természetesen ezek nem biztos, hogy alkalmasak lettek volna egy rövid előadás iránti érdeklődést, és Önöket, ebren tartani. Már a válogatásnál kiderült, hogy nagyon nehéz, szinte lehetetlen találok "tudat-előtti", vagy "tudat-alatti" rajzokat. Ugyanis – más gondolat-átviteli módszer híján - a rajz egy, legalábbis részben, tudatos tevékenység, melyet ugyan, és ebben nagyon biztos vagyok, a tudat-alatti irányít!

Visszaterve előadásom címe: VALAMI MAJD NEM KIMONDODIK: a kimondhatatlan rész a mystery, meg tudhatatlan, tehát titok. Mint ősi vallásoknál az Isten neve, mely nem ejthető ki halandó által. Ez a túlvilági reteg - ha nem is tudatosam - de ott van a tervezés mysteriumában, a tervezőnek éreznie kell, hogy a mű több, mint alkotója! Ha ez a titok-reteg nagyon erős, akkor a megepült munka használóinak is lehet kisebb-nagyobb sejtése arról. A tervezési folyamat mentálisan és corporálisan átelt módon tulajdonképpen az épület mitológiáját építi fel lépésről lépésre, testünk emlékezési és gondolkozási képességet is igénybe véve. Így módon az építészet egy csak rajzban, vagy jó esetben fizikailag is megjelenített (megepített) filozófiát valósít meg, amennyiben a tudás, a valóság és a létezés alapvető természetét vizsgálja. Az Oxford Angol Szótár szerint ez utóbbi fogalmak a filozófia meghatározói.

Ugyanezeket az egzisztenciális kérdéseket vizsgálta feleségem, Deák Csilla is, a pár éve kiadott, angolul írt történelmi regényében, "amely Magyarországról és Közép-Európáról szól. A könyv címe: "Heirs" – "Orokosok". Évekig tartó születésem amulattal követtem nyomon, nagyon sok hasonlóságot fedezve fel az írott és a rajzolt mű gestációjának folyamataiban, természetesen az írottak javára.

Megint egy újabb 9 percig tartó turelem-probanak teszem ki Onoket, amikor szinte szöveg nélkül, levetitem rajzolt illusztrációimat, a **mit** kérdés válaszait. Ezek utolsó néhány képe topológiai kutatásom eredményeit, az építészet és a Kozmosz közötti kapcsolatot, kivanjak rajzosan elmondani. Azonban előbb egy-két szót a topológiáról. Talán fontos tudni arról, hogy nigeriai környezetünk, és az ottani könyvtárból szerzett új információk együttesen hívtak fel figyelmemet a matematika e legfiatalabb ágára. Ennek csak legegyszerűbb formáját, a vizuális topológiát használom, mely geometrikus transzformáció esetén csak a felület-folytonosságot és a szomszedsági viszonyokat tartja meg konstansként, az arányoknak, irányoknak és mereteknek nincs értelmezése, tehát ezek – mint egy végtelenül vékony és rugalmas gumilemez – változtathatók. Ezzel már el is arultam figyelmem nigeriai eredetét, mert ott az agyag anyag-azonossága a talajon, falon és tete-konstrukción a tömeget felületre redukálta, meghozza folytonos felületre! – A másik aktualitás Jean Piaget könyveiből származott, melyekkel ugyancsak ott találkoztam először. A svájci pszichológus és filozófus ezernyi, fiatal gyerekekkel folytatott klinikai kísérlet eredményeként kinyilatkoztatta, hogy gondolkozási rendszerünk topológiai szabályok szerint működik. Talán csak ennyit az előzményekről, hiszen videómmal egyik szándékom az volt, hogy a formák topológiailag egyenértékű átalakulását illusztráljam.

Ahol majd a végtelen és a gyök(er) matematikai jeleit látják, az utánuk következő rajzok beszélnek – nagyon szűkszavúan – arról az új felismerésről, mely a görög építészet ma már nem nagyon ismert szimbolizmusának elvesztése után talán elsőnek képes, habár csak rejtett, de érvényes és bizonyítható logikával, újraéleszteni az építészet mitológiai dimenzióját! Az építészet új/regi aspektusa, mint a végtelen gyökere, teljesen revitalizálhatja viszonyunkat az építészet szakmai

5./

helyzetével és felelősségével kapcsolatban. Épületeink érintik, értelmezzük és változtatjuk a Vegtelen, még ha csak egy kis veges tartomány is annak. Mi építészek elfoglalhatjuk, és el kell foglalnunk, regmúlt szerepünket, mint Papjai és Samanjai a társadalomnak, hiszen műveinkkel, beszélünk a kozmoszról és a kozmoszhoz.

(Rajzok vetítése)

Az egymástól teljesen függetlenül keletkezett két utolsó ábra letagadhatatlan hasonlósága egy nagyon fontos végkövetkeztetéssel zárja előadásomat. Ha **a Vegtelen Gyökere**-ként értelmezett építészeti, és annak topológiai ábrázolása a kozmosz állandó jelenlétére hívja fel figyelmünket, akkor az egyműködésünk, gondolkodásunk mechanizmusát ábrázoló tudományos modell (az utolsó színes ábra) topológiai hasonlósága folyton erőteljesen reprezentálja, hogy a kozmosz bennünk van, tehát gondolataink a Vegtelen határtalanságával birhatnak!

Köszönöm jelenlétüket, és szíves tetteiket!